

OBSAH

Úvodem	11
Co je to sportovní fotografie	11
Sportovní fotografie v běhu dějin	11
Legendy české sportovní fotografie	12
Kapitola 1 – Výbava sportovního fotografa	15
Fotoaparát	16
Objektivy	16
Ohnisková vzdálenost	16
Ostření a světelnost	17
Stabilizace	17
Sluneční clona	18
Jaké objektivy tedy zvolit	18
Stativ či monopod	18
Baterie	19
Blesky, filtry a další	19
Pokud stále nemáte dost	20
Schůdky, stoličky a další	20
A v čem to všechno přenášet	21
Co si obléci na sebe	21
Kapitola 2 – Než začnete fotografovat	23
Hledáme akce	24
Jak se na akci dostat	24
Velké sportovní události	24
Malé soutěže	25
Příprava před fotografováním	26
Poznejte svůj sport	26
Jsme na sportovní akci	26
Chování na místě	27

Světlo a expozice	30
Automatická expozice	30
Manuální nastavení expozice	31
Jak tedy exponovat	31
Histogram	32
Přepaly a podpaly	33
Závěrem k expozici	34
Vyvážení bílé	35
Automatické vyvážení bílé	36
Manuální vyvážení bílé	36
Přednastavené zdroje světla	36
Vyvážení bílé podle neutrální plochy	36
Barevná teplota v kelvinech	37
Vyvážení bílé a RAW	37
Co když bílá vyvážit nejde	37
Ostření	38
Zaostřovací body	38
Manuální ostření	39
Automatické ostření	39
Jednorázové zaostření	39
Kontinuální ostření	40
Ostříme palcem	40
Přízpusobení autofokusu	41
Sekvenční snímání	42
RAW, nebo JPG	42
Hrátky s časem	42
Mražák	43
Panning	43
Mazanice	45
Zoom efekt	46
Bláznivé kombinace	47
Co se nevešlo	48
Blesk a sport	49
Blesk – ano, či ne	49
Blesk na fotoaparátu a přisvětlení bleskem	50
Blesk mimo fotoaparát	51
Bleskové efekty	52
Barva světla blesku	53

Synchronizační čas	54
Baterie	54
Teorie a praxe	54

Kapitola 4 – Fotografujeme sport 57

Interiér, nebo exteriér	58
Správný okamžik	59
Fotografujeme atletiku	60
Světlo	60
Chování na stadionu	61
Jak najít vhodné pozadí	61
Jak fotografovat	61
Halová atletika	64
Dálkové běhy	65
Fotografujeme box	66
Světlo	66
Rychlost a ostření	67
Odkud fotografovat	68
Amatéri versus profesionálové	69
K-1, kickbox a jiné bojové sporty	70
Jak tedy fotografovat	71
Tipy na závěr	71
Fotografujeme dostihy	72
Dráha	72
Průběh rovinového dostihu	72
Jak fotografovat	73
Rovinné dostihy nebo překážky	74
Bezpečnost	76
Slovo závěrem	77
Fotografujeme fotbal	78
Volba pozice	78
Použitá fototechnika	79
Jak fotografovat	79
Malá kopaná	80
Závěrem	80
Fotografujeme lední hokej	82
Osvětlení	82
Odkud fotografovat	83

Jak fotografovat	86
Hokejbal nebo florbal	87
Co se nevešlo	87
Fotografujeme plavání	88
Fotoaparát a voda	88
Expozice a ostření	89
Jak fotografovat plavání	89
Tipy na závěr	92
Fotografujeme rallye	93
Bezpečnost	93
Volba stanoviště, plánování	94
Jak fotografovat	97
Efekty	99
Boxy, depo	99
Vyhlášení vítězů	99
Závěrečné tipy	99
Fotografujeme skateboarding	100
Kam vyrazit	100
Bezpečnost	100
Fotografujeme street	100
Vertikální rampa	101
Bazén	102
Individuální fotografování	104
Závěrem	104
Fotografujeme tanec	106
Osvětlení	106
Prostředí	107
Jak fotografovat	108
Latinskoamerické tance	111
Standardní tance	113
Fotografujeme tenis	114
Odkud fotografovat	114
Expozice a ostření	115
Kompozice a ideální okamžik	116
Závěrečné postřehy	119
Fotografujeme zimní sporty	120
Fotoaparát v zimě	120
Světlo a expozice	120
Ostření	121
Jak se dostat na kopec	121
Sjezdové lyžování	122
Běžky	124

Snowboarding	125
Pády	130
Fotografie rozfázovaného pohybu	130
Fanoušci	131

Kapitola 5 – Sportovní reportáž 135

Malé rady pro velké fotografie	136
Správný moment	137
Akce, akce, akce	138
Dynamika	140
Základ tvoří světlo	143
Barvy	146
Atmosféra	148
Obličej a míč	150
Volba pozadí	152
Pestrost	154
Střídejte ohniska	156
Na výšku, na šířku, nebo šikmo	159
Nadhledy, podhledy a jiné vhledy	162
Hloubka ostrosti	166
Výrazy a emoce	169
Detaily	171
Zrcadlení	175
Opakující se vzory	178
Portréty	181
Zepředu i zezadu	184
Zákulisí	185
Fotograf fotografující fotografující fotografy	187
Ceremoniály	189
Nepřestávejte fotografovat	190
Vybírejte si	191
Trpělivost	193
Soustředění	195
Fotografujte jinak	195

Kapitola 6 – Rady profesionála 197

Zpracováváme fotografie	198
Označujeme fotografie ve fotoaparátu	198

Rychlé třídění	199
Druhé kolo	199
Informace o fotografii	200
Kdo je na fotografii	200
Úpravy fotografií	203
Na závěr k úpravám	203
Co s fotografiemi	203
Fotografujeme pro radost	203
Fotografujeme pro sportovce	204
Fotografujeme pro noviny	204
Výhody a nevýhody	205
Fotografické portfolio	205
Právní omezení	205
Závěrem	205

*Děkuji rodičům, že mi koupili první fotoaparát
a přítelkyni Míše za trpělivost během mých fotografických víkendů.*

ÚVODEM

Zámý a uznávaný fotograf Jan Saudek v jednom rozhovoru přiznal: „Nemám na to, abych soutěžil se špičkovými sportovními fotografy. Možná to bude znít namyšleně, ale já fotografuji duši.“ Snad tyto věty vysvětlují, proč se umělci na sportovní a reportážní fotografii vůbec mnohdy dívají mezi prsty. Co myslíte, mají pravdu?

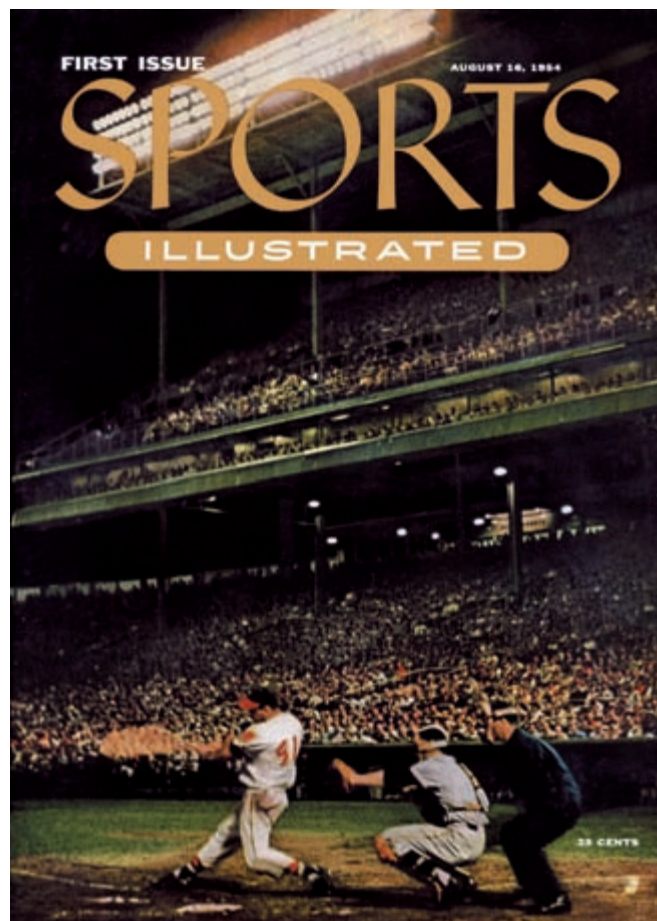
Co je to sportovní fotografie

Sportovní fotografie představuje fotografický žánr, který zachycuje všechny druhy sportů. Bývá označována za královnu reportážní tvorby. Zahrnuje v sobě mnoho prvků z jiných disciplín – od jedinečného okamžiku přes emoce a dramatickost až po estetický zážitek – a zároveň jako jediná zachycuje především dynamiku a pohyb. Na fotografa klade mimořádné nároky. Odpovídající vybavení pouze usnadní, ale nezaručí výjimečnou fotografii. Každý okamžik je pomíjivý a sportovní fotoreportér se musí umět rozhodovat ve zlomku vteřiny, musí předvídat vývoj situace, potřebuje rychlý prst na spoušti, dobré oko a cit pro kompozici a v neposlední řadě i štěstí či umění být ve správný čas na správném místě. A protože se říká, že štěstí přeje připraveným, vychází tato kniha, aby vás připravila na všechna úskalí této nádherné fotografické disciplíny.

Sportovní fotografie v běhu dějin

Již 30. léta 20. století přinesla velký rozvoj sportovní fotografie, ze sportovců se stávaly celebrity a jejich fotografie se stále častěji objevovaly v novinách a časopisech. Objevily se první fotoaparáty, které disponovaly časem závěrky až 1/1 000 s, a umožňovaly tak zprostředkovat divákům jedinečné zmražené momenty sportovních klání.

V roce 1954 vzniká v USA legendární magazín Sports Illustrated. Od počátku si klade za cíl oslavovat krásu sportu a sportovců z celého světa a i díky němu roste kredit sportovních fotografií v očích veřejnosti i kolegů. Byli to fotografové právě ze Sports Illustrated, kteří poprvé umístili fotoaparát za záda hokejového brankáře do branky nebo za odraznou skleněnou desku basketbalového koše.

Obrázek Ú.1: Obálka prvního čísla časopisu Sports Illustrated ze 16. srpna 1954
zdroj: Sports Illustrated

Když byl o rok později vyhlášen první ročník slavné soutěže World Press Photo, soutěže o nejlepší světovou novinářskou fotografii, začínal s pouhými dvěma kategoriemi pro jednotlivé snímky: reportážní a sportovní. Celkem 42 fotografů z 11 zemí přihlásilo přes 300 fotografií a hned první titul Fotografie roku si odnesl záběr dánského reportéra Mogense von Havena z motokrosových závodů.

Obrázek Ú.2: Brankář a voda
autor: Stanislav Tereba

Technický vývoj na přelomu 50. a 60. let minulého století přinesl dlouhé světelné teleobjektivy a s nimi i nové možnosti. V rámci World Press Photo byla několikrát sestavena speciální porota jen pro hodnocení sportovních fotografií. Světový úspěch slaví i česká jména, Stanislav Tereba se svou fotografií *Brankář a voda* získal v roce 1958 na soutěži World Press Photo první cenu v kategorii Sport a zároveň celkovou Hlavní cenu. Kromě toho byl snímek v témže roce vyhlášen i Světovou novinářskou fotografií.

Netrvalo dlouho a při tvorbě časopisů se začal prosazovat ofsetový tisk, který umožňoval tisknout i barevně. Černobílé fotografie pomalu ustupovaly a fotografové začali objevovat nové barevné obzory sportu. Koncem 70. let se začínají objevovat první modely fotoaparátů s automatickým ostřením.

Vývoj sportovní fotografie ilustruje například archiv World Press Photo. Přesný okamžik, kdy pěst boxera dopadá na tvář protivníka či brankář letí vzduchem za vystřeleným míčem, se během let střídají s emotivními a výtvarnými záběry. Navzdory nesrovnatelné technice bez všech moderních vymožeností ulehčujících dnes fotografům život již před šedesáti lety vznikaly jedinečné záběry, které by se neztratily v žádných dnešních novinách a časopisech – až se pozorovatel neubrání pocitu, že všechno už bylo někdy vyfoceno.

Legends české sportovní fotografie

Česká sportovní fotografie zaznamenala vrchol v 60. letech 20. století; v té době patřila bezesporu k evropské špičce. V době uvolnění mezinárodního napětí bylo fotografům dovoleno cestovat se sportovci po významných zahraničních soutěžích, a pořídít tak mnoho působivých fotografií, které navíc s přibývajícimi léty nabyly na umělecké i dokumentační hodnotě.

Emil Fafek fotografoval 40 let pro deník Mladá fronta a pyšnil se 3. cenou ve World Press Photo 1964 v kategorii Sport. Již zmiňovaný Stanislav Tereba zvítězil jako začínající fotoreportér ve World Press Photo o 6 let dříve. Pikantní je, že jeho fotografie brankáře Čtvrtníčka vznikla šťastnou náhodou a za finanční prémii autor zakoupil nový fotoaparát pro sebe a láhev whisky Čtvrtníčkově jako poděkování. Další ze slavných jmen, Jaroslav Skála, sport fotil 35 let a prakticky se stal

inventářem časopisu Stadion. Karel Novák se svou kamerou a fotoaparátem objel čtyři letní a stejný počet zimních olympijských her, byl u zlatých medailí Věry Čáslavské, Emila Zátópka nebo Jiřího Rašky.

Zdeněk Lhoták patří k fotografům éry převážně 80. a 90. let a svou nejslavnější sérii pořídil ještě jako student FAMU. Fotografie z blátivé spartakiády v květnu roku 1985 se režimu příliš nelíbily, přesto nebo možná právě proto se rozhodl je přihlá-

sit do soutěže World Press Photo, kde se umístily na druhém místě. Nejmladší ze všech, Herbert Slavík, začínal v deníku Mladá Fronta po boku Fafka. V současné době pracuje jako fotograf na volné noze a ve svém dřívějším přístupu k tvorbě se držel hesla „Silné okamžiky i strhující příběhy můžete najít i na venkovském plácku, kde se hraje fotbal“. A na důkaz svého tvrzení se umístil s fotografiemi z okresního přeboru v plavání na několika světových soutěžích.

The image shows a screenshot of the World Press Photo website. It is divided into three vertical columns. The left column has a light green background and contains a welcome message, a mission statement, a multimedia library link, a jobs link, and a list of navigation links. The middle column has a grey background and features a news item about Pietro Masturzo winning the 2009 award, a link to a jury chair discussion, and a link to a speech about authenticity. The right column has a dark background and features news about the 2010 exhibition and yearbook, and a link to masterclass participants. At the bottom, there are three large, bold, white text boxes labeled 'WORLD PRESS PHOTO CONTEST' and 'ACTIVITIES'.

Welcome to World Press Photo
Our mission is to encourage high professional standards in photojournalism and to promote a free and unrestricted exchange of information. World Press Photo aims to support professional press photography on a wide international scale. Promotional activities include an annual contest, exhibitions, the stimulation of photojournalism through educational programs, and creating greater visibility for press photography through a variety of publications.

Multimedia library
Slideshows and videos of past events are listed on one page, including interviews with the 2010 jury and more. [>More](#)

Jobs with World Press Photo
We are looking for an office manager. [>More](#)

[>About the foundation](#)
[>Press room](#)
[>World Press Photo news](#)
[>Multimedia library](#)
[>Links](#)
[>Contact us](#)

Pietro Masturzo wins premier award
The jury of the 53rd annual World Press Photo Contest has selected an image by Pietro Masturzo (Italy) as the World Press Photo of the Year 2009. [>More](#)

Jury chair about the winning image
Ayperi Karabuda Ecer discusses Pietro Masturzo's winning image. [>More](#)

Authenticity through photojournalism
Read the text of the speech given by HRH Prince Constantijn of the Netherlands at the 2010 Awards Ceremony [>More](#)

[>Winners gallery 2010](#)
[>List of winners 2010](#)
[>About the contest](#)
[>Awards Days](#)
[>Contest archive](#)

2010 exhibition
The 2010 edition has officially opened in Amsterdam and also will open this week in Lisbon, Split, A Coruña and Taipei. See our continuously updated calendar. [>More](#)

2010 yearbook now available
Order your copy of the yearbook in our online bookstore. [>More](#)

Masterclass participants announced
Twelve young photographers have been selected to participate in the 17th annual Joop Swart Masterclass. [>More](#)

[>World Press Photo exhibition](#)
[>Joop Swart Masterclass](#)
[>Educational programs](#)
[>World Press Photo events](#)
[>Publishing](#)
[>Bookstore](#)

WORLD PRESS PHOTO CONTEST

ACTIVITIES

Obrázek Ú.3: Webové stránky přehlídky WPP
zdroj: www.worldpressphoto.org